

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Науковий вісник
Національного музею історії України

Матеріали Щорічної науково-практичної конференції
Національного музею історії України
(28– 29 листопада 2019 р.)

статті
публікації
повідомлення

Збірник наукових праць

Видається з 2016 року

Випуск 6

Київ
2020

УДК 069:94+902(477)(082)

Наукове видання

Затверджено до друку Науково-методичною радою Національного музею історії України. Протокол № 4 від 11.09.2020 р.

Редакційна колегія:

К. і. н. О.О. Попельницька (голова), А. Г. Богдалов, к. і. н. В. Ю. Арістов, к. і. н. А. С. Бойко-Гагарін, д. і. н. Л. В. Вакуленко, к. і. н. С. В. Діденко, к. і. н. Я. В. Затилук, к. і. н. О. С. Іщук, к. і. н. Л. С. Клочко, к. і. н. Т. О. Куцаєва, О. С. Кучерук, Ю. В. Осташевська, к. і. н. Б. К. Патриляк (відп. ред.), к. і. н. Ю. Б. Полідович, к. і. н. О. Б. Походяща, О. О. Пукліна, М. І. Савчук, к. і. н. Б. О. Скопненко, к. і. н. М. А. Срібна, М. О. Стрельник, д. і. н. М. В. Яременко.

Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць. Випуск 6 / Відп. ред. Б. К. Патриляк. – Київ: Національний музей історії України, 2020. – 633 с.

Збірник наукових праць, до якого ввійшли статті, написані на основі доповідей, виголошених на Щорічній науково-практичній конференції Національного музею історії України (28 – 29 листопада 2019 р.). Розрахований на фахівців у галузі музеєзнавства, музейних працівників, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів гуманітарного профілю.

УДК 069:94+902(477)(082)

Автори вміщених статей та матеріалів висловлюють власну думку, що не обов'язково збігається з поглядами членів редколегії і несуть відповідальність за достовірність наведених фактів.

Усі права застережені. Передрук можливий зі згоди редакції та авторів статей.

© Автори статей, 2020
© Національний музей історії України

ЗМІСТ		CONTENTS
Переднє слово	10-11	Foreword
МУЗЕЙНІ КОЛЕКЦІЇ ЯК ІСТОРИЧНЕ ДЖЕРЕЛО Давня історія та археологія		MUSEUM COLLECTIONS AS A HISTORICAL SOURCE Ancient History and Archaeology
<i>Заматаєва Ольга</i> ПЕТРОГЛІФИ КАМ'ЯНОЇ МОГИЛИ ЯК АРХЕОЛОГІЧНА КОЛЕКЦІЯ НАСКЕЛЬНОГО МИСТЕЦТВА	12-22	<i>Olha Zamatayeva</i> PETROGLYPHS OF THE STONE TOMB AS AN ARCHAEOLOGICAL COLLECTION OF ROCK ART
<i>Пеньова Ольга</i> ДО ІСТОРІЇ СТВОРЕННЯ ЗАПОВІДНИКА “КАМ'ЯНА МОГИЛА”	23-27	<i>Olha Penyova</i> ON THE HISTORY OF THE CREATION OF THE RESERVE “STONE TOMB”
<i>Хомчик Марина, Шеїн Сергій, Бут Юрій</i> МУЗЕЙ-ЛАПІДАРИЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО-АРХЕОЛОГІЧНОГО ЗАПОВІДНИКА “ОЛЬВІЯ”, СТВОРЕНИЙ ЗА НАУКОВО- МЕТОДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НМІУ	28-55	<i>Maryna Khomchyk, Serhiy Shein, Yuriy But</i> MUSEUM-LAPIDARIUM OF THE NATIONAL HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL PRESERVE 'OLBIA' ESTABLISHED WITH THE SUPPORT OF THE NMHU
<i>Вакуленко Ліана, Діденко Сергій</i> АНТИЧНІ АМФОРИ У НАСЕЛЕННЯ ПРИКАРПАТТЯ III-IV СТОЛІТТЯ	56-62	<i>Liana Vakulenko, Serhiy Didenko</i> ANCIENT AMPHORAE OF THE PRE-CARPATHIAN POPULATION OF THE 3RD-4TH CENTURIES A.D.
<i>Осипенко Максим</i> РОГОВІ КИСТЕНІ XI-XIII СТ. ЗА МАТЕРІАЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	63-71	<i>Maksym Osypenko</i> THE HORN WAR-FLAILS OF THE 11TH -13TH CENTURIES ON THE MATERIALS OF THE THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
ВИВЧЕННЯ МУЗЕЙНИХ ЗІБРАНЬ ПІЗНЬОСЕРЕДНЬОВІЧНОЇ ТА РАННЬОМОДЕРНОЇ ІСТОРІЇ		STUDIES OF MUSEUM COLLECTIONS OF LATE MEDIAEVAL AND EARLY MODERN HISTORY
<i>Яременко Максим</i> ПЛАТА ЗА СПАСІННЯ: ЦЕРКОВНО-РЕЛІГІЙНЕ ЖИТТЯ У РОМЕНСЬКІЙ ПРОТОПОПІЇ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТ. У СВІТЛІ ГРОШОВИХ ВИТРАТ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ НМІУ)	72-83	<i>Maksym Yaremenko</i> PAYMENT FOR SALVATION: PAROCHIAL AND RELIGIOUS LIFE IN ROMNY <i>PROTOPOPIA</i> IN THE SECOND HALF OF THE EIGHTEENTH CENTURY IN LIGHT OF THE MONEY EXPENSES (BASED ON THE DOCUMENTS FROM THE NMHU)
<i>Арістов Вадим</i> ЗОШИТ МАКСИМА БОДЯНСЬКОГО З ФОНДІВ НМІУ	84-89	<i>Vadym Aristov</i> MAKSYM BODYANSKYI'S NOTEBOOK FROM THE NMHU FUNDS
<i>Дідора Лариса</i> КНИЖКОВІ ЗНАКИ ПОЛЬСЬКИХ КНИГОЗБІРЕНЬ У БІБЛІОТЕЦІ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	90-106	<i>Larysa Didora</i> BOOKMARKS OF POLISH BOOK COLLECTIONS IN THE LIBRARY OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Осташевська Юлія</i> ПЛЯШКИ ДЛЯ НАПОЇВ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XIX – ПОЧАТКУ XX СТ. З КИЄВА ТА КИЇВЩИНИ З КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	107- 120	<i>Yuliia Ostashevska</i> BOTTLES FOR DRINKS OF THE SECOND HALF OF THE 19th – EARLY 20th CENTURIES FROM KYIV AND KYIV REGION FROM THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE

ВИВЧЕННЯ МУЗЕЙНИХ ЗБРАНЬ НОВОГО ТА НОВІТНЬОГО ЧАСУ		STUDIES OF MUSEUM COLLECTIONS OF MODERN AND CONTEMPORARY HISTORY
<i>Затилюк Ярослав</i> ДОКУМЕНТИ І СВІДЧЕННЯ ПРО ДЕПУТАТА І ДЕРЖАВНОЇ ДУМИ МИКОЛИ БЛЯШІВСЬКОГО 1906 Р.: ЛИСТ СЕЛЯН ІЗ ЧИГИРИНСЬКОГО ПОВІТУ “ДО НАШОГО ЗАСТУПНИКА І ОБОРОНЦЯ” З КОЛЕКЦІЇ НМІУ	121-134	<i>Yaroslav Zatyliuk</i> DOCUMENTS AND TESTIMONIES ABOUT MYKOLA BILYASHIVSKYI, THE DEPUTY OF THE FIRST STATE DUMA (1906): A LETTER FROM THE PEASANTS OF THE CHYHYRYN DISTRICT “TO OUR DEPUTY AND DEFENDER” FROM THE NMHU COLLECTION
<i>Кошова Наталія</i> ДО ІСТОРІЇ “УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДСЬКОГО ВИДАВНИЧОГО ФОНДУ В ПРАЗІ”. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСВІДЧЕННЯ СПІВРОБІТНИКА ФОНДУ В. СОХАЦЬКОГО (З ФОНДІВ НМІУ)	135-142	<i>Nataliya Koshova</i> ON THE HISTORY OF “THE UKRAINIAN CIVIL PUBLISHING FOUNDATION IN PRAGUE”. STUDY OF THE IDENTIFICATION CARD OF THE FOUNDATION WORKER VASYL SOKHATSKYI (FROM THE NMHU FUNDS)
<i>Бойко-Гагарін Андрій, Дідора Лариса</i> КАТОЛИЦЬКІ МЕДАЛЬЙОНИ ТА ФАЛЕРИСТИЧНІ ПАМ’ЯТКИ З КОЛЕКЦІЇ МУЗЕЮ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТБЫ УКРАЇНИ У ПРАЗІ В ЗІБРАННІ НМІУ	143-166	<i>Andriy Boiko-Haharin, Larysa Didora</i> CATHOLIC MEDALLIONS AND FALERISTIC ITEMS FROM THE COLLECTION OF THE MUSEUM OF THE UKRAINE’S LIBERATION STRUGGLE IN PRAGUE IN THE NMHU FUNDS
<i>Попельницька Олена</i> ВІДДІЛ ЗБРОЇ ЦЕНТРАЛЬНОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ УКРАЇНИ (1936–1941)	167-225	<i>Olena Popelnytska</i> DEPARTMENT OF ARMS OF THE CENTRAL HISTORICAL MUSEUM OF UKRAINE (1936–1941)
<i>Кошова Наталія</i> КНИЖКОВІ ЗНАКИ ІЗ ЗОБРАЖЕННЯМ ТРИЗУБА ПЕРІОДУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РР. (З ФОНДІВ БІБЛІОТЕКИ НМІУ)	226-233	<i>Nataliya Koshova</i> BOOKPLATES WITH THE DEPICTION OF TRIDENT OF THE UKRAINIAN REVOLUTION PERIOD OF 1917–1921 (FROM THE NMHU LIBRARY FUNDS)
<i>Кучерук Олександр, Спицька Олена</i> ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ “МУЗЕЮ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ” ТА ЙОГО РЕОРГАНІЗАЦІЯ У ВІДДІЛ “МУЗЕЙ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РР.” НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	234-239	<i>Oleksandr Kucheruk, Olena Spytyska</i> THE HISTORY OF MAKING OF THE “MUSEUM OF UKRAINIAN PEOPLE’S REPUBLIC” AND ITS REORGANIZATION INTO THE DEPARTMENT “MUSEUM OF THE UKRAINIAN REVOLUTION OF 1917–1921” OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Скопненко Богдан</i> ІДЕНТИФІКАЦІЙНИЙ ЖЕТОН РАДЯНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНОГО (STALAG VIIIС) З КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	240-244	<i>Bohdan Skopnenko</i> SOVIET WAR PRISONER IDENTIFICATION BADGE (STALAG VIIIС) FROM THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Шевченко Олена</i> ВОГНЕПАЛЬНА ЗБРОЯ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ В КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	245-248	<i>Olena Shevchenko</i> FIREARMS OF WORLD WAR II IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Савчук Марія, Сорокіна Світлана, Завальна Оксана, Радієвська Тетяна</i> ФОНДОВА РОБОТА ДЕРЖАВНОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ В М. КИЄВІ (1943–1950 РР.)	249-277	<i>Mariya Savchuk, Svitlana Sorokina, Oksana Zavalna, Tetyana Radiyevska</i> FUND WORK OF KYIV STATE HISTORICAL MUSEUM (1943–1950)

<i>Понипаліяк Аліна</i> РУШНИК ГОЛОВНОГО КОМАНДИРА УПА В. КУКА 1947 Р. В ЕКСПОЗИЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	278- 280	<i>Alina Pomyaliak</i> THE TOWEL OF VASYL KUK, THE COMMANDER- IN-CHIEF OF UIA, OF 1947 IN THE EXHIBITION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Якубець Альона</i> ТЕЛЕФОНІЗАЦІЯ УКРАЇНИ ТА ТЕЛЕФОННІ АПАРАТИ (ОСТАННЯ ЧВЕРТЬ ХІХ СТ. – СЕРЕДИНА ХХ СТ.): ЗА МАТЕРІАЛАМИ ФОНДОВОЇ КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	281- 294	<i>Alyona Yakubets</i> TELEPHONIZATION OF UKRAINE AND TELEPHONE SETS (LAST QUARTER OF THE 19th – MID–20th CENTURIES): BASED ON THE REPOSITORY COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
<i>Пуля Ірина, Лук'янов Олександр</i> ДОКУМЕНТАЛЬНО-РЕЧОВІ МАТЕРІАЛИ ВИСТАВКИ “ЛЕВКО ЛУК'ЯНЕНКО. З ВІРОЮ В НЕЗАЛЕЖНІСТЬ” У НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	295- 303	<i>Iryna Pulya, Oleksandr Lukianov</i> DOCUMENTARY AND MATERIAL ITEMS OF THE EXHIBITION ‘LEVKO LUKYANENKO. TO BELIEVE IN INDEPENDENCE’ IN THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ МУЗЕЙНІ ЗІБРАННЯ		PHILATELIC MUSEUM COLLECTIONS
<i>Стрілець Наталія</i> ФІЛАТЕЛІСТИЧНІ ТА ФІЛОКАРТИЧНІ МАТЕРІАЛИ В ОСОБИСТОМУ АРХІВІ БОГДАНА ЛЕПКОГО (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ФОНДОВОГО ЗІБРАННЯ МУЗЕЮ ПИСЬМЕННИКА)	304- 315	<i>Nataliya Strilets</i> PHILATELIC AND PHILOCARTIC MATERIALS IN THE PERSONAL ARCHIVE OF BOHDAN LEPKYI (ON THE MATERIALS OF THE COLLECTION OF THE MUSEUM OF THE WRITER)
ЕТНОГРАФІЧНІ МУЗЕЙНІ КОЛЕКЦІЇ		ETHNOGRAPHIC MUSEUM COLLECTIONS
<i>Шановал Сергій, Ковальова Наталія</i> КОЛЕКЦІЯ ПРАНИКІВ З ЕТНОГРАФІЧНОГО ЗІБРАННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	316- 328	<i>Serhiy Shapoval, Nataliya Kovaliova</i> MUSTER OF PRANYKS FROM THE ETHNOGRAPHIC COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE
ІСТОРІЯ УКРАЇНИ		HISTORY OF UKRAINE
<i>Карпенко Олексій</i> ПРИЧІЛОК ЯК ЕЛЕМЕНТ ОЗДОБЛЕННЯ БУДИНКІВ КИЄВОПОДОЛУ ЗА ПЛАНОМ КИЄВА 1695 РОКУ	329- 336	<i>Oleksiy Karpenko</i> GABLES (PRYCHILOK) AS ONE OF THE ELEMENTS OF THE ARTISTIC DECORATION OF KYIV-PODIL ACCORDING TO KYIV PLAN OF 1695
<i>Сердюк Олександр, Кондрашов Андрій</i> З ІСТОРІЇ ОБМІННОЇ ТОРГІВЛІ НА РИНКАХ КАТЕРИНОСЛАВА НАПРИКІНЦІ ХІХ – У ПЕРШІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ	337- 339	<i>Oleksandr Serdiuk, Andriy Kondrashov</i> ON THE HISTORY OF EXCHANGE TRADING AT KATERYNOSLAV MARKETS IN THE LATE 19TH – FIRST HALF OF THE 20TH CENTURIES
ІСТОРИЧНА БІОГРАФІСТИКА		HISTORICAL BIOGRAPHICAL STUDIES
<i>Діденко Тетяна</i> МИХАЙЛО НОВИЦЬКИЙ – ОДИН ІЗ ОРГАНІЗАТОРІВ ДЕРЖАВНОГО МУЗЕЮ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	340- 341	<i>Tetiana Didenko</i> MYKHAYLO NOVYTSKYI – ONE OF THE ORGANIZERS OF TARAS SHEVCHENKO STATE MUSEUM
<i>Попельницька Олена</i> УГОРСЬКИЙ АРХЕОЛОГ НАНДОР ФЕТТИХ ТА УКРАЇНА	342- 349	<i>Olena Popelnytska</i> HUNGARIAN ARCHAEOLOGIST NANDOR FETTICH AND UKRAINE
МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО, ІКОНОГРАФІЯ, АРХІТЕКТУРА		ART HISTORY, ICONOGRAPHY, ARCHITECTURE
<i>Походяща Олена</i> САРМАТСЬКИЙ ЖИВОПИС В КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	350- 368	<i>Olena Pokhodyashcha</i> SARMATIAN PAINTING IN THE COLLECTION OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE

<i>Буряк Ольга</i> КАТЕРИНА БІЛОКУР: ТАЛАНТ ТА НАПОЛЕГЛИВІСТЬ	369- 385	<i>Olha Buryak</i> KATERYNA BILOKUR: TALENT AND PERSISTENCE
<i>Сінчук Іван</i> ІКОНА “СВЯТИЙ МИКОЛАЙ” У МЕТАЛЕВОМУ ОКЛАДІ ТА КІОТІ З КОЛЕКЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ	386- 397	<i>Ivan Sinchuk</i> ICON “SAINT NICHOLAS” IN THE METAL RIZA AND KIOT FROM THE COLLECTION OF THE NATIONAL ART MUSEUM OF THE REPUBLIC OF BELARUS
<i>Сінчук Іван</i> З НОВИХ ПРИДБАНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ РЕСПУБЛІКИ БІЛОРУСЬ: ДРОБНИЦЯ НАПРЕСТОЛЬНОГО СВАНГЕЛІЯ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ XVIII СТОЛІТТЯ ТА ДАРОСХОВНИЦЯ 1822 РОКУ	398- 405	<i>Ivan Sinchuk</i> FROM NEW ACQUISITIONS OF THE NATIONAL ART MUSEUM OF THE REPUBLIC OF BELARUS: THE DROBNYTSIA OF THE COMMUNION-TABLE GOSPEL OF THE SECOND HALF OF THE 18th CENTURY AND THE VESTRY OF 1822
<i>Недлінська Анна</i> ФЕНОМЕН МИСЛИВСЬКОЇ ХОРУГВИ З ФОНДОВОГО ЗБРАННЯ КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБЛАСНОГО ХУДОЖНЬОГО МУЗЕЮ	406- 419	<i>Anna Nedlinska</i> PHENOMENON OF THE HUNTING GONFALON OF KIROVOHRAD REGIONAL ART MUSEUM’S FUNDS
<i>Володимир Індутний, Походяца Олена</i> СТИЛІСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОРТРЕТІВ ГЕТЬМАНА БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО	420- 428	<i>Volodymyr Indutnyi, Olena Pokhodyashcha</i> STYLISTIC STUDY OF PORTRAITS OF THE HETMAN BOHDAN KHMELNYTSKYI
<i>Буняк Олена</i> ПЕДАГОГІЧНИЙ МУЗЕЙ – АРХІТЕКТУРНА ПЕРЛИНА ПАВЛА АЛЬОШИНА	429- 436	<i>Olena Bunyak</i> THE PEDAGOGICAL MUSEUM AS THE ARCHITECTURAL PEARL OF PAVLO ALYOSHYN
<i>Морозова Ольга</i> ПОРЦЕЛЯНОВА ПЛАСТИКА У ФОНДАХ РІВНЕНСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ	437- 444	<i>Olha Morozova</i> PORCELAIN FIGURINES IN THE FUNDS OF RIVNE REGIONAL MUSEUM OF LOCAL LORE
ЮВЕЛІРНЕ МИСТЕЦТВО І МАТЕРІАЛЬНА КУЛЬТУРА		JEWELRY AND MATERIAL CULTURE
<i>Іванова Тетяна</i> АРХЕОЛОГІЧНІ ЗНАХІДКИ З УКРАЇНИ – ДАВНЬОРУСЬКІ ПРИКРАСИ КІНЦЯ X – ПОЧАТКУ XIII СТОЛІТЬ У КОЛЕКЦІЇ ДЕРЖАВНОГО РОСІЙСЬКОГО МУЗЕЮ В САНКТ-ПЕТЕРБУРЗІ	445- 459	<i>Tetiana Ivanova</i> ARCHEOLOGICAL FINDS FROM UKRAINE – OLD RUTHENIAN JEWELRY OF THE LATE 10TH – EARLY 13TH CENTURIES IN THE COLLECTION OF THE STATE RUSSIAN MUSEUM IN ST. PETERSBURG
<i>Шинчук Зоя</i> КАЗАХСЬКА ЖІНОЧА ПІДВІСКА-ОБЕРІГ З КОЛЕКЦІЇ ІСЛАМСЬКОГО ЮВЕЛІРНОГО МИСТЕЦТВА XIX – ПОЧАТКУ XX СТОЛІТЬ ОММОК ІМЕНІ О. В. БЛЕЩУНОВА	460- 463	<i>Zoia Shynchuk</i> THE KAZAKH WOMEN CHARM-PENDANT FROM THE COMPLEX OF ISLAMIC JEWELRY ART OF THE 19TH – EARLY 20TH CENTURIES IN OLEKSANDR BLESCHUNOV ODESA MUNICIPAL MUSEUM OF PERSONAL COLLECTIONS
<i>Дрокін Станіслав</i> СУЧАСНЕ ЮВЕЛІРНЕ МИСТЕЦТВО. ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ	464- 470	<i>Stanislav Drokin</i> CONTEMPORARY JEWELRY ART. TRADITIONS AND INNOVATIONS
<i>Барбалат Олександра</i> СТАРОВИННА ТЕХНІКА ГАРЯЧОЇ ЕМАЛІ В УМОВАХ ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ЮВЕЛІРНИХ ПРИКРАС У ТВОРЧОСТІ СУЧАСНОГО МАЙСТРА РОІНІ ХУЦІДЗЕ	471- 478	<i>Oleksandra Barbalat</i> OLD TECHNOLOGY OF HOT ENAMEL IN THE CONDITIONS OF INTENSIFICATION OF JEWELRY PRODUCTION IN THE WORK OF CONTEMPORARY ARTIST ROINI KHUTSIDZE

МУЗЕЙНА СПРАВА		MUSEOLOGY
<i>Марченко Ірина</i> УКРАЇНСЬКИЙ РАДЯНСЬКИЙ МУЗЕЙ ТА ПРОПАГАНДА АТЕЇЗМУ. ДО ІСТОРІЇ ПИТАННЯ	479- 489	<i>Iryna Marchenko</i> THE UKRAINIAN SOVIET MUSEUM AND PROPAGANDA OF ATHEISM. TO THE ROOTS OF THE ISSUE
<i>Баран Романівна, Каркадим Катерина</i> МУЗЕЙНІ АКАДЕМІЇ ТА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА	490- 495	<i>Romanna Baran, Kateryna Karkadym</i> MUSEUM ACADEMIES AND ARTISTIC EDUCATION
<i>Павлова Олександра</i> ВІЙСЬКОВА ФОРМА В ЕКСПОЗИЦІЇ КАПОНІРА № 2 НАЦІОНАЛЬНОГО ІСТОРИКО- АРХІТЕКТУРНОГО МУЗЕЮ “КИЇВСЬКА ФОРТЕЦЯ”	496- 504	<i>Oleksandra Pavlova</i> MILITARY UNIFORM IN THE EXHIBITION OF THE CAPONIER NO 2 OF THE NATIONAL HISTORIC AND ARCHITECTURAL MUSEUM “KYIV FORTRESS”
<i>Ткаченко Катерина</i> МУЗЕЙ ХАРКОВА (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЧАСОПИСІВ 1918–1941 РОКІВ)	505- 512	<i>Kateryna Tkachenko</i> MUSEUMS OF KHARKIV (ON MATERIALS OF THE PERIODICALS OF 1918–1941)
<i>Абрахманов Серік, Суїндікова Перизат</i> СТВОРЕННЯ МУЗЕЙНОЇ ЕКСПОЗИЦІЇ “НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ XVIII–XX СТОЛІТЬ” У ЗАЛІ “ІСТОРІЯ КАЗАХСТАНУ” В НАЦІОНАЛЬНОМУ МУЗЕЇ РЕСПУБЛІКИ КАЗАХСТАН	513- 517	<i>Serik Abdrakhmanov, Perizat Suindikova</i> CREATION OF THE MUSEUM EXHIBITION “NATIONAL LIBERATION MOVEMENT OF THE 18TH – 20TH CENTURIES” IN THE HALL “HISTORY OF KAZAKHSTAN” IN THE NATIONAL MUSEUM OF THE REPUBLIC OF KAZAKHSTAN
<i>Медведєв Ігор</i> АКТИВІЗАЦІЯ РОБОТИ МУЗЕЙНИХ ЗАКЛАДІВ В УМОВАХ АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ	518- 523	<i>Ihor Medvediev</i> ACTIVIZATION OF WORK OF MUSEUMS IN THE CONDITIONS OF ADMINISTRATIVE- TERRITORIAL REFORM
НОВІТНІ МЕТОДИ РОБОТИ ІЗ МУЗЕЙНИМИ ЗІБРАННЯМИ		INNOVATIVE METHODS OF THE WORK WITH MUSEUM COLLECTIONS
<i>Дегтяренко Марина</i> ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗЕЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	524- 527	<i>Maryna Degtiarenko</i> SPECIFICITY OF ENGLISH TRANSLATION OF UKRAINIAN MUSEUM TERMINOLOGY
<i>Тютюнник Ольга</i> ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ЕКСКУРСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ МУЗЕЮ ПАНАСА МИРНОГО	528- 536	<i>Olha Tiutiunnyk</i> APPLICATION OF THE AUGMENTED REALITY TECHNOLOGY IN THE GUIDE ACTIVITY OF PANAS MYRNYI MUSEUM
<i>Проців Микола</i> ІНТЕРАКТИВНИЙ ПРОЄКТ “ЖИТТЯ. ЯКЕ ВОНО Є?..” ЯК ЦІКАВА ФОРМА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ МУЗЕЙНИХ КОЛЕКЦІЙ	537- 561	<i>Mykola Protsiv</i> INTERACTIVE PROJECT “LIFE. HOW IS IT?..” AS AN INTERESTING FORM OF POPULARIZATION OF THE MUSEUM COLLECTIONS
МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА В МУЗЕЇ. МЕТОДИЧНА РОБОТА		MUSEUM PEDAGOGY AND EDUCATION IN MUSEUM. METHODOLOGICAL WORK
<i>Попельницька Олена</i> З ДОСВІДУ ПОБУДОВИ ВИСТАВКИ “КНИГОЗБІРНЯ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ: ІСТОРІЯ ТА КОЛЕКЦІЇ” (2019)	562- 570	<i>Olena Popelnytska</i> “LIBRARY OF THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE: HISTORY AND COLLECTIONS” (2019): FROM THE EXPERIENCE OF EXHIBITION CONSTRUCTION

<i>Верхотурова Мар'яна, Шулешов Дмитро</i> ВАЖЛИВІСТЬ ВШАНУВАННЯ ПОДВИГІВ ГЕРОЇВ АТО (ООС) НА ПРИКЛАДІ ТЕМАТИЧНОЇ ВИСТАВКИ МУЗЕЮ ІСТОРІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО	571- 575	<i>Mariana Verkhoturova, Dmytro Shuleshov</i> THE IMPORTANCE OF HONORING THE HEROES OF THE ATO (JFO) ON THE EXAMPLE OF A THEMATIC EXHIBITION OF THE MUSEUM OF HISTORY OF HETMAN PETRO SAHAIDACHNYI NATIONAL ARMY ACADEMY
<i>Дубяга Андрій</i> ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ЕКСПОЗИЦІЙ КОМПЛЕКСІВ ОЗБРОСННЯ КАТАКОМБНОЇ КУЛЬТУРИ	576- 578	<i>Andriy Dubyaha</i> PECULIARITIES OF THE MAKING OF THE CATACOMB CULTURE ARMS EXHIBITIONS
<i>Коваленко Любов</i> ОСВІТНЯ РОЛЬ МУЗЕЮ В ЗАГАЛЬНО- ГУМАНІТАРНОМУ ВИХОВАННІ МОЛОДІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	579- 590	<i>Lyubov Kovalenko</i> EDUCATIONAL ROLE OF MUSEUMS IN THE HUMANITARIAN EDUCATION OF YOUTH AT THE PRESENT STAGE
<i>Моїсеєнко Світлана</i> ВИКОРИСТАННЯ ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРІВ ЯК МЕТОД ПОДАЧІ ІСТОРИЧНОГО МАТЕРІАЛУ В КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА "ХОРТИЦЯ"	591- 596	<i>Svitlana Moiseienko</i> THE USE OF LITERARY WORKS AS A METHOD OF DELIVERING HISTORICAL MATERIAL IN THE CULTURAL AND EDUCATIONAL ACTIVITY OF "KHORTYTSIA" NATIONAL RESERVE
<i>Палійчук Олена</i> НОВІ ФОРМИ НАУКОВО-ОСВІТНЬОЇ РОБОТИ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАПОВІДНИКА "ХОРТИЦЯ"	597- 600	<i>Olena Paliychuk</i> NEW FORMS OF SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL WORK OF "KHORTYTSIA" NATIONAL RESERVE
<i>Копилова Світлана</i> ПРОБЛЕМА ПОБУДОВИ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЕКСПОЗИЦІЇ: НА ПРИКЛАДІ СТВОРЕННЯ ВИСТАВКИ "ДЕРЖАВА, ВИБОРЕНА ВОГНЕМ І МЕЧЕМ"	601- 606	<i>Svitlana Kopylova</i> THE PROBLEM OF CONCEPTUAL ENVIRONMENT IN EXPOSITION: ON THE EXAMPLE OF THE EXHIBITION "THE STATE STRUGGLED BY FIRE AND SWORD"
<i>Дейнеко Сергій</i> "ВИСТАВКА ПРО ВІЙНУ" АБО ЕКСПОЗИЦІЯ "ВЕЛИЧ ПОДВИГУ НАРОДНОГО" У ВІДГУКАХ ВІДВІДУВАЧІВ ХАРКІВСЬКОГО ІСТОРИЧНОГО МУЗЕЮ	607- 612	<i>Serhiy Deineko</i> "EXHIBITION ON WAR" OR EXHIBITION "THE GREATNESS OF FOLK FEAT" IN COMMENTS OF THE VISITORS OF KHARKIV HISTORICAL MUSEUM
<i>Палинчак-Кутузова Василина</i> МУЗЕЙНА ПЕДАГОГІКА У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ ІСТОРІЇ ТА ПРИРОДИ РІДНОГО КРАЮ (НА ПРИКЛАДІ ЗАКАРПАТСЬКОГО ОБЛАСНОГО КРАЄЗНАВЧОГО МУЗЕЮ ІМ. Т.ЛЕГОЦЬКОГО. СУЧАСНИЙ ЕТАП)	613- 619	<i>Vasylyna Palynchak-Kutuzova</i> MUSEUM PEDAGOGICS IN THE CONTEXT OF STUDYING THE HISTORY AND NATURE OF HOMELAND (ON THE EXAMPLE OF TYVODAR LEHOTSKYI ZAKARPATTIA REGIONAL MUSEUM OF LOCAL LORE. THE PRESENT STAGE)
РЕСТАВРАЦІЯ ТА КОНСЕРВАЦІЯ МУЗЕЙНИХ КОЛЕКЦІЙ		RESTORATION AND PRESERVATION OF MUSEUM COLLECTIONS
<i>Ревенок Наталія</i> МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ПРОВЕДЕННЯ ТОНУВАНЬ У ПРОЦЕСІ РЕСТАВРАЦІЇ ПАМ'ЯТОК З ФАРФОРУ ТА ФАЯНСУ	620- 626	<i>Nataliya Revenok</i> METHODS AND TECHNIQUES OF TONING IN THE PROCESS OF RESTORATION OF WORKS FROM PORCELAIN AND FAIENCE
<i>Форманюк Тетяна, Орлик Марія, Андріанова Олена, Біскулова Світлана</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСТАВРАЦІЯ ПЕЙЗАЖУ ОПАНАСА РОКАЧЕВСЬКОГО ЗІ ЗБІРКИ НАЦІОНАЛЬНОГО МУЗЕЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ	627- 632	<i>Tetiana Formaniuk, Mariya Orlyk, Olena Andrianova, Svitlana Biskulova</i> STUDIES AND RESTORATION OF OPANAS ROKACHEVSKYI'S LANDSCAPE FROM THE NATIONAL MUSEUM OF THE HISTORY OF UKRAINE

Переднє слово

Національний музей історії України має досить давню традицію видання збірників наукових праць, започатковану першим випуском “Праць Київського державного історичного музею”, що побачив світ у 1958 р. Від 1993 р. виходять друком матеріали щорічних науково-практичних конференцій філіалу НМІУ – Музею історичних коштовностей України – “Музейні читання”. Від 1994 р. публікуються матеріали щорічних науково-практичних конференцій НМІУ – тематичні збірники наукових праць, серед яких – збірники “Шляхи становлення Національного музею історії України: від першовитоків до сьогодення” (1994), “До 100-річчя Національного музею історії України. З історії музею та його раритетів” (1998), “Національний музей історії України – скарбниця історичної пам’яті українського народу” (1999), “Вікентій В’ячеславович Хвойка та його внесок у вітчизняну археологію (до 150-річчя від дня народження)” (2000), “Національний музей історії України: поступ у третє тисячоліття” (2004), “Музей та його зібрання (до 110-річчя заснування)” (2009), “Національному музею історії України – 110” (у 2-х част., 2009), тематичні збірники наукових праць (2010, 2011). Публікації у цих збірниках присвячені широкому колу питань: історії формування фондowego зібрання НМІУ і становлення музею, новим надходженням до музею, атрибуції окремих експонатів та фондowych колекцій, персоналіям музейних працівників, практичним та теоретичним питанням вітчизняної історії.

Впродовж останніх п’яти років виходить електронне видання “Науковий вісник Національного музею історії України”, у якому опубліковано матеріали підсумкових науково-практичних конференцій НМІУ за 2015–2019 роки. Сьогодні “Науковий вісник Національного музею історії України” відповідає сучасним вимогам до фахових наукових видань.

У щорічних науково-практичних конференціях НМІУ беруть участь музейники з багатьох регіонів України.

Ознайомитись з 1-м – 5-м випусками електронного видання “Науковий вісник Національного музею історії України” (2016–2019) можна на інтернет-ресурсі Academia.edu – на сторінці Національного музею історії України (National Museum of Ukrainian History (Kyiv)

<http://nmiu.academia.edu/NationalMuseumofUkrainianHistoryKyiv>

та на сайті “Науковий вісник Національно-го музею історії України” <http://visnyk.nmiu.com.ua> :

1. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць: у двох частинах. Випуск 1. Частина перша. – Київ: Національний музей історії України, 2016. – 316 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/2>

або academia.edu/29680197/Науковий_вісник_Національного_музею_історії_України._Випуск_1._Частина_перша_2016_Scientific_Herald_of_National_Museum_of_Ukrainian_History._Issue_1._Part_1_2017_;

2. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць: у двох частинах. Випуск 1. Частина друга. – Київ: Національний музей історії України, 2016. – 296 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/3>

або <https://www.academia.edu/29680292>;

3. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць. Випуск 2. – Київ: Левада, 2017. – 480 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/1>

або <https://www.academia.edu/34027839>

4. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць. Випуск 3. – Київ, 2018. – 626 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/4>

або <https://www.academia.edu/37924518> ;

5. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць. Випуск 4. – Київ, 2019. – 742 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/5> або

academia.edu/39698012/Науковий_вісник_Національного_музею_історії_України._Випуск_4_2019_Scientific_Herald_of_National_Museum_of_Ukrainian_History._Issue_4_2019_ ;

6. Науковий вісник Національного музею історії України. Збірник наукових праць. Випуск 5. – Київ: Національний музей історії України, 2019. – 292 с.

<http://visnyk.nmiu.com.ua/index.php/nv/issue/view/6>

Новацією “Наукового вісника Національного музею історії України” є широкий спектр питань, що розглядаються на його сторінках. Окрім суто музейної проблематики, це – актуальні питання історії України, публікації нових археологічних та архівних джерел, мистецтвознавчі питання тощо. Матеріали збірників структуровано за тематичними рубриками. До збірника матеріалів музейної конференції 2020 р. (випуск 6) увійшли статті, написані на основі доповідей, виголошених на Щорічній науково-практичній конференції Національного музею історії України (28–29 листопада 2020 р.). Сподіваємося, що вихід у світ чергового випуску збірника матеріалів науково-практичної конференції Національного музею історії України

сприятиме плідній співпраці науковців НМІУ із колегами з українських та зарубіжних музеїв, науковцями та освітянами у спільній справі дослідження української історії та проблем музеєзнавства. Також сподіваємося, що наукові публікації збірника стануть у пригоді дослідникам української історії та фахівцям зі спеціальних історичних дисциплін.

Статті, відгуки та побажання просимо надсилати на поштову адресу:
Відділ науково-видавничої діяльності НМІУ,
вул. Володимирська, 2, м. Київ, 01001.
Телефон для довідок: (+380-44)278-65-45.
Факс: (+380-44)278-43-23.
E-mail: nmiu.conference@gmail.com

Редакційна колегія